

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS
SPRENDIMAS**

**DĖL ŠIAULIŲ UNIVERSITETO DOC. DR. I. BALIULĖS AKADEMINĖS ETIKOS
PAŽEIDIMO**

2014 m. gruodžio 23 d. Nr. SP-18

Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – Kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų (toliau – Nuostatai) 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs skundą dėl Šiaulių universiteto doc. I. Baliulės galimo etikos pažeidimo bei išanalizavęs pareiškėjo pateiktą medžiagą,

n u s t a t ė:

Gavusi 2014 m. vasario 19 d. pareiškėjo G. Š. (toliau – pareiškėjas) skundą dėl Šiaulių universiteto doc. I. Baliulės galimo etikos pažeidimo 2014 m. vasario 19 d. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba (toliau – Kontrolieriaus tarnyba) pradėjo nagrinėti skundą.

Pareiškėjas Kontrolieriaus tarnybos prašo „išsiaiškinti, ar ŠU dėstytoja Irena Baliulė nepažeidė akademinės etikos publikuodama Rusijoje straipsnį <...>, kurio didžiąją dalį sudaro magistrantės Jurgitos Ratkevičienės baigiamojo darbo tekstai <...>“.

Pareiškėjo pateiktos medžiagos duomenimis, Tarptautinės mokslinės konferencijos („XII Виноградовские чтения“; konferencija vyko 2011 m. lapkričio 10-11 d. Maskvoje) pagrindu 2012 m. Maskvoje Maskvos pedagoginio universiteto Humanitarinių mokslų instituto mokslinių straipsnių rinkinyje „Текст, контекст, интертекст“ buvo publikuotas I. Baliulės mokslinis straipsnis „Романы Йонаса Авижюса в контексте традиции и переоценки советской литературы“ (256-263 psl.).

Pažymėtina, kad Kontrolieriaus tarnyba nekvestionavo minėto I. Baliulės straipsnio moksliskumo ir nevertino jo (straipsnio) atitikimo moksliniams straipsniams keliamiems reikalavimams.

Išnagrinėjus pareiškėjo pateiktą medžiagą, buvo nustatyta, kad 2010 m. Šiaulių universiteto Humanitarinio fakulteto Literatūros istorijos ir teorijos katedros studentė Jurgita Ratkevičienė parašė ir apgynė magistro darbą „Jono Avyžiaus romanas: tekstas ir kontekstas“, kuriam vadovavo Šiaulių universiteto Humanitarinio fakulteto Literatūros istorijos ir teorijos katedros doc. dr. Irena Baliulė.

Tyrimo Kontrolieriaus tarnyboje metu sugretinus doc. dr. I. Baliulės minėto straipsnio rusų kalba ir J. Ratkevičienės minėto magistro darbo lietuvių kalba tekstus buvo nustatyta, kad doc. dr. Baliulės kai kurios mokslinio straipsnio dalys yra J. Ratkevičienės magistro darbo kai kurių dalių pažodinis vertimas į rusų kalbą. I. Baliulės mokslinio straipsnio 258 puslapyje antra, trečia ir ketvirta pastraipos yra pažodžiui išverstos atitinkamai iš J. Ratkevičienės minėto magistro darbo 3 puslapyje esančių trečios, ketvirtos ir penktos pastraipų į rusų kalbą. Pažodinis vertimas iš J. Ratkevičienės magistro darbo nustatytas ir mokslinio straipsnio 258 puslapio penktoje pastraipoje, išskyrus penktos pastraipos pirmą sakinį, (ir 259 psl.), 259 puslapio pirmoje, išskyrus pirmos pastraipos paskutinį sakinį, ir antroje pastraipose, 260 puslapio pirmoje, trečioje, išskyrus trečios pastraipos paskutinį sakinį, ir ketvirtoje pastraipose, 261 puslapio pirmoje, išskyrus pirmos pastraipos pirmą sakinį, trečioje ir penktoje pastraipose (ir 262 psl.), 262 puslapio pirmoje ir antroje pastraipose (ir 263 puslapyje).

Šiaulių universiteto studijų nuostatuose (Nuostatai patvirtinti 2008 m. balandžio 16 d. Šiaulių universiteto senato posėdyje (protokolo Nr. 23), su vėlesniais pakeitimais) baigiamasis darbas apibrėžiamas kaip „savarankiškas mokslinio tiriamojo arba projektinio pobūdžio studento darbas <...>“ (pabraukta mūsų). Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad darbo vadovo vadovavimas baigiamojo darbo rengimui savaime nesuponuoja darbo vadovo autorystės baigiamajame darbe, priešingai - baigiamojo darbo autorystės priskyrimas darbo vadovui paneigtų studento savarankiškumo rengiant baigiamąjį darbą nuostatą.

Pažymėtina, kad I. Baliulės mokslinio straipsnio (256-263 psl.) 259 puslapio apatinėje paraštėje yra pateikta išnaša, žyminti pirmą pastraipą ir nurodanti, kad „straipsnyje naudojami J. Ratkevičienės magistro darbo (2010 m.) tyrimo faktai. Darbo vadovas – I. Baliulė“ (vertimas iš rusų kalbos – mūsų). Kontrolieriaus tarnyba nuorodos į naudotą šaltinį pateikimo tinkamumo nevertino.

Atsižvelgiant į tai, kad I. Baliulės mokslinio straipsnio pastraipose, kurios aukščiau buvo nurodytos kaip pažodinis vertimas, nėra ženklų, nurodančių J. Ratkevičienės magistro darbo atitinkamų dalių panaudojimo mokslinio straipsnio tekste (išskyrus mokslinio straipsnio 259

puslapyje esančią išnašą), darytina išvada, kad doc. dr. I. Baliulė svetimą tekstą, t. y. J. Ratkevičienės magistro darbo atitinkamas dalis, išverstas į rusų kalbą, pateikė kaip savo, ir taip *pažeidė Šiaulių universiteto darbuotojų ir studentų etikos kodekso 4.1.5 papunktį*, kuriame nustatyta, kad mokslinės veiklos, grindžiamos sąžiningu tyrimu ir tiesos siekimu, nuostatą pažeidžia „Plagijavimas, t. y. svetimo teksto <...> pateikimas kaip savo“.

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs pateiktą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnio 12 dalimi,

n u s p r e n d ė:

Informuoti Šiaulių universitetą ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie Kontrolieriaus sprendimą.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius

Vigilijus Sadauskas